

Godisnje \$ 3.— mjn
Por año
Inozemstvo Dolar 1.⁵⁰
Exterior
Redacción y Administración
NUEVA YORK 3363
U. T. Mayo 38 - 6464
Buenos Aires

GOSPODARSTVO

LA ECONOMIA

GLASILO SLOVENSKIH PRIVREDNIKA U JUZNOJ AMERICI
Organo de la Inmigración Productora Eslava en Sud América

Dirección del Destinatario:
Sr. Don

Godina — Año I

Buenos Aires, 30. novembra 1926

Broj — Número 12

LA INMIGRACION EN LA REPUBLICA ARGENTINA

Estudio cronológico del doctor Pedro Pandol

(CONCLUSION)

La Oficina Internacional del Trabajo ha reunido datos muy útiles sobre las formas adecuadas de combinar la Legislación de los países de emigración con la de los de inmigración. Todos admiten que los Estados que reciben inmigración obran prudentemente al seleccionar y regular la corriente inmigratoria de acuerdo con sus facultades de asimilación y cuidando el bienestar de sus habitantes, a fin de no traerles de improviso una competencia exagerada y para todos perjudicial.

El Poder Ejecutivo ha tenido muy presente, asimismo, los diversos proyectos de ley sobre inmigración presentados en los últimos años en la Honorable Cámara de Diputados y los ha contemplado dentro de las modalidades actuales de la legislación y de los hechos en relación a la masa dispuestos a emigrar.

En un punto esencial todos los proyectos coinciden en la necesidad de seleccionar la inmigración en forma que responda a las condiciones reales de nuestro país. Las recientes reformas de las leyes de inmigración del Canadá y Estados Unidos, han sido fuentes útiles, pues conviene aprovechar de la experiencia de países que se han formado y se desenvuelven en este continente dentro de condiciones análogas.

Cuando se dictó la ley que aun nos rige, la circulación de los inmigrantes se hacía sin requisitos ni documentación. Los hechos sociales más modernos y la última guerra con sus graves y complejas consecuencias han cambiado la faz del problema.

La admisión del inmigrante con una documentación muy minuciosa

sa traba el movimiento, sobre todo en países cuya organización política está en un período de reforma. Por otra parte sería imprudente abrir las puertas sin recaudos e irrevocablemente.

El proyecto de ley trata de conciliar estos extremos, dando a la admisión del inmigrante un carácter condicional por un determinado plazo. Si dentro de él no se comprobara falta o engaño en las afirmaciones hechas antes de ingresar al país, este ingreso toma carácter de definitivo. En caso contrario, vuelven las cosas al momento inicial sin que el rechazado pueda quejarse de una situación que su propia mala fe le habrá creado. Por todas estas características de la inmigración es que el P. E. ha formulado las reformas de la ley en vigor, y ha encaucado a las Cámaras la urgencia de la función del progreso respectivo.

La inmigración hasta 1923

La inmigración europea que como hemos bosquejado tuvo su influencia decisiva en el progreso del país desde 1857, marca una escala ascendente y en proporciones halagadoras, con excepción de épocas en que debido a fenómenos de carácter político y económico se estaciona o disminuye temporariamente.

Selección resuelta por el gobierno

Si bien han llegado al país en la última época, y en particular durante el año 1926, muchos inmigrantes agropecuarios, han venido también una gran cantidad que carecen de profesión, así como otros que las tienen pero que corresponden a especialidades de las cuales hay exceso ya en el país. Estos géneros de elementos,

Luis C. Perrone & Cía.

Representantes generales para la América del Sud
de Maquinarias y Accesorios para la

INDUSTRIA TEXTIL

Atienden en su nuevo local de exposición y venta

Calle Mexico 1316

BUENOS AIRES

SEÑOR, NO LE CUESTA NADA

Si usted, en sus pedidos a las casas y empresas anunciadoras en nuestro periódico, menciona que ha leído el aviso en

"GOSPODARSTVO". — A cada comerciante le interesa saber cuáles de sus avisos le dan el resultado deseado.

SI NECESITA VD. PERSONAL APTO

para cualquier trabajo en la estancia, empresa industrial o comercial, para taller o chacra, tiene en este periódico el mejor medio para ponerse en contacto con el inmigrante yugoslavo. Este ha recibido el mejor certificado como trabajador honesto, serio y competente por parte del consul general argentino en Belgrado, señor don Celso D. de Barrios, cuando éste, en ocasión de su llegada a esta capital, en una entrevista con "La Nación", ha llamado especial atención de que

durante todo este año ningún inmigrante yugoslavo ha dado que hacer algo a la policía.

"GOSPODARSTVO", con su tiraje mínimo de 4.000 ejemplares y su distribución adecuada, forma un vínculo verdadero con la colectividad entera yugoslava, no solamente en este país, sino en todas las Repúblicas del continente americano, donde existen colonias yugoslavas, todas ellas constituidas desde hace más de cuarenta años.

RADNICI na estancijama, na gradnjama i u tvornicama, dajte prociatiti gornji clanak svojim poslodavcima. Neka znadu, da preko ove novine mogu naci radnih sila. I za Vas ce biti dobro, kad budete bes posla, ako "Gospodarstvo" bude poznato kod poduzeca kao najbolji naslov za vezu s nasim svetom, koji trazi rada.

NISTA VAS NE STOJI

ako kod narucivanja cenovnika, podataka ili robe od kuca, cijih oglas ste citali u "Gospodarstvu", pocnete recima "Obzirom na vas oglas u "Gospodarstvu" izvolite mi poslati itd". Poduzeca ce moci oceniti vrednost objava u nasoj novini, te ce nastojati, da Vas dobro posluze.

NOVINE U DOMOVINI
kojima saljemo u zamenu "GOSPODARSTVO", a nam same jos ne dolaze zamenjivane, moli-mo, da izvole to cim pre uciniti, da im posiljanja sa svoje strane ne zaustavimo.

Primane brojeve saljemo naj-zmence sirom kampa nasem te-

zackom i radnickom svetu. U koliko samo mesto dopusta, osbito smotre, spominjemo u novini. Uzevsi u obzir veliku nakladu "Gospodarstva" mislimo, da si nijedna novina ne moze zamisliti bolje reklame za sebe, nego kad zrtvuje po jedan primerak, koji nam se salje u zamenu.

Mapa de Yugoslavia 0.90x1.30 en diez colores \$ 2.50
Album: Zagreb. leyenda en francés y yugosl. \$ 2.00
Album: Belgrado, leyenda en francés y yugosl. \$ 2.00
Album: Litoral Croata leyenda en francés y yugosl. \$ 2.00
Tarjetas yugoslavas, 40 diferentes reproducciones, en colores, de telas más características de pintores yugoslavos. La colección completa \$ 2.00
Mapa de Checoeslovaquia 0.80 x 1.30 \$ 3.50
El importe respectivo remitir a: La Administración

considerados como plétoras gravitan sobre la clase trabajadora y causan perjuicios a la economía nacional.

El P. E. en vista de dichas circunstancias y de acuerdo con el criterio dado a conocer en el mensaje sobre reformas de la ley de inmigración, por intermedio del Ministerio de Relaciones Exteriores, y anticipándose a la sanción de aquélla, últimamente pasó una circular a los cónsules argentinos en el extranjero, dándoles instrucciones respecto de la visación de los documentos de inmigrantes y en el sentido que sólo lo deben de hacer en los casos en que aquellos reúnan las condiciones que convengan a los intereses del país.

CONCLUSIONES DE LA CONFERENCIA ECONOMICA NACIONAL

En la reunión efectuada el 25 de agosto de 1924, la Conferencia Económica Nacional en lo referente a la inmigración en la República Argentina, llegó a las siguientes conclusiones:

1.º — La función del Estado en el problema inmigratorio no puede consistir en una simple acción de policía o selección. La reforma de la ley actual debe hacerse de acuerdo con un sistema de principios que abarque todas sus etapas.

a) Ni el fomento artificial ni abandono a la espontaneidad; debe organizarse en el exterior una propaganda seria y metódica que difunda el conocimiento exacto de las condiciones favorables y desfavorables del país, y la inmigración que así se produzca ha de ser orientada por los órganos oficiales, por un servicio ordinario coordinado tanto en el interior como en el exterior, de informes y colocaciones. Es necesaria una información frecuente y periódica de la capacidad receptiva y sus variaciones, para regularla según la corriente migratoria.

b) La selección severa y honestamente practicada, sin trabas ni documentos innecesarios, debe ser la norma fundamental; el inmigrante debe aportar una verdadera capacidad económica y según las cifras del mercado de brazos, cuando no tenga trabajo en el país debe exigírsele un pequeño capital de iniciación.

c) Las nociones legales de la ley y los métodos estadísticos deben acordarse con los internacio-

nales que adopte el "Bureau International du Travail" para permitir el estudio comparado y la adopción de una terminología universal.

d) No basta seleccionar, ni orientar a la inmigración. Una vez admitida en el país, aparece en su plenitud la función del Estado, el cual no puede desentenderse de ella a medida que se incorpora y arraiga. De ahí una acción directa de colonización de acuerdo a las modalidades de cada región del país, que se funde en la conversión paulatina del arrendamiento en propiedad por una buena distribución que haga posible la explotación granjera y el trabajo personal de cada parcela y una acción indirecta de fomento a los organismos privados que se dedican a coadyuvar en esos fines.

Por otra parte, una bien dirigida y perseverante política económica puede mejorar en cantidad y calidad la capacidad receptiva del país, por la diversificación paulatina de nuestra producción, hoy unitaria y simple, mediante la adopción de las industrias madres y sus derivados, por la transformación de sus materias primas y el desenvolvimiento completo de sus nacientes industrias que creará nuevas y variadas fuentes de trabajo.

2.º — Es conveniente la inteligencia con los estados de emigración por medio de tratados que respondan, no a la necesaria declaración de igualdad de derechos, que ya reconocen explícitamente nuestras leyes y nuestros hábitos, pero sí a la necesidad de organizar, financiera y económicamente, la inmigración que se dirige al país.

3.º — Los organismos privados — particularmente los que se dedican al estudio y solución de las cuestiones sociales — deben colaborar con el Gobierno en la función de adoptar y arraigar al inmigrante. Pueden desempeñar un importante papel en la educación moral y técnica, extensiva a nacionales y extranjeros y en la organización de las profesiones. Por la naturaleza de nuestra vida económica y su porvenir social, debe recomendarse la agremiación a los propietarios de tierras para el cabal ejercicio de sus derechos y deberes en la tarea organizadora de nuestras industrias rurales.

dva puta u godini oglas o po-
traznji rada. Kod narudbe oglasa neka svako navede broj nase namirnice izdane za primljenu pretplatu.

Oni, koji nisu pretplaceni, mogu objaviti svoje oglase, po tarifi za male oglase; ili neka posalju zajedno sa narudzbom oglasa celogodišnju pretplatu.

PRETPLATA

na "GOSPODARSTVO" iznosi za celu godinu samo **TRI PECE** m.h. Da dogjemo po svojim za sada jos skromnim silama, u ovim vremenima krize u susret onima, koji su i nas poduprli kao pretplatnici, to smo odlucili, da cemo svakom pretplatniku, kad trazi rada, objaviti besplatno

Jugoslavija od 1. decembra 1918 do 1926

Sloveni mozemo biti ponosni: strasni evropski rat donio je politicku samostalnost Poljacima, Cehoslovacima i Jugoslovenima. Rusi su se oslobodili vlade feudalne aristokracije, i uz cenu gragjanskog rata stvorili u svojoj drzavi stanje, koje ce omoguciti — nadati se je, — da ce ruska drzava nuditi harmonican razvitak 150 milijunima ruskih seljaka, a ne tvoriti polje za ugodan zivot jednom milijunu gospode, na racun svih ostalih.

Ovaki nagli preobrat u politickom razvitku evropskih naroda pobudio je opeci strah, kako ce se ti mali narodi snaci; hoce li se moci odrzati pored velikih sila, hoce li imati dovoljno snage i sposobnosti za samostalan opstanak i razvitak, hoce li biti teret i smetnja ili uspesni suradnici na polju napretka.

Ova pitanja izazivao je mejunarodni položaj i opsti socijalni kaos, koji je bio zahvatio velike delove Europe i Azije jos pred svrsetkom rata. Posle rata stanje se pogorsavalo, jer kucidosle mnozice vojnika nisu mogle da se prilagode uslovima mirnodobskog, sada mnogo tezeg, zivota.

Osobito mi Jugosloveni otkupili smo svoje oslobogjenje i ujedinjenje ogromnim zrtvama. Pod vodstvom svog junackog vojskovogje sadasnjeg vladara, Aleksandra I. zrtvovao je jugoslovenski narod sve, sto su ziva bica svih vekova mogla zrtvovati za slobodu, to najdragocenije dobro zemaljsko. Srbi su napustili svoju od neprijatelja pregažen domovinu. Hrvati i Sloveni odmetnuli se u sumu, a jugoslovenska inteligencija lutala je odisejski po svetu, dokazujući tugiini, nase sveto pravo na ujedinjenje.

Sinulo nam konačno sunce slobode. Dok smo mi plivali u oduševljenju zlog srećno postignutog cilja, oko nas nagomilali se najerniji oblaci. Zbog nepriznavanja nove drzave po Saveznici-ma, Talijani dobili su mandat da okupiraju najveći deo Dalmacije sa otocima i Rekom. Svak je osećao, da ne nose nista dobra, i da ce ostaviti nasu zemlju i more uz skupe zrtve, koje cemo im morati platiti. Arditi sa D'Annunzijem na celu odgovarali su nam vrlo jasno: zahtevali su, da se bez odlaganja anektiraju Italiji zaposednuti krajevi, a samovoljno su zaposeli Reku.

Na severu stvorena je Austrija, a u jednom delu Koruske predvigjen je plebiscit. Jedan razlog vise, da se Italija umesa u nase odnose i spreći, da nam ne pripadne Beljak (mreza zel-eznica, koje vezu razne alpske pokrajine s Ljubljonom). Jedna

teska briga na legjima nasih drzavnika.

Magjari prete celoj Europi, jer se je drzavla, okrnjiti "zemlje Sv. Stevana" i dati slobodu Jugoslovenima, kojima je po njihovom mnenju namenjeno, da budu samo robovi plemenite madzarske rase. Ceganje "cistih madzarskih zemalja" smatrali su kao najgori mejunarodni zlocin i najavljivali, da ce se prvom zgodom postarati, da isprave pogreske nesposobnog Wilsona.

Pa i Rumunija, koja je donela tako malo koristi Saveznici-ma, pokazala je vanredni apetit i bila zadovoljena i preko svojih nacionalnih teznja. Nije bila zadovoljna sa delovima, kojih sve do danas nije mogla probaviti, nego je digla buku, da joj je nasa drzava uzela deo Banata, i trazili su plebiscit ne samo za Banat, nego i u Timoku.

Bugarsko carstvo, u sluzbi germanske ekspanzije, bilo je slomljeno, a time pokopane njegove pretenzije na premoe na Balkanu. Megjutim ostalo je pokolenje, odgojeno u mrznji protiv Srbije, i pod zakletvom, da Makedonija mora biti bugarska. A dok jedni iz makedonske organizacije macem u zubima pevaju ovu pesmu mrznje i pokolja, drugi iz Beca mame nas u balkansku federaciju, pa da grancicom mira dobiju ono, sto nisu mogli postici macem, bratoubilackim ratovima, i izdajstvom.

Novostvorena Albanija pravi je kamen smutnje. Kao da je stvorena za sredstvo umesavanja velikih sila umesto za interese domaceg pucanstva. Jer Albanci su u njoj najmanje gospodari. Njima se dopusta, da se mejusobno kolju, plackaju i odrzavaju kaos, da stvaraju nemire na granicama. U izobilju deli im se oruzje svih vrsti i zuti napoleoni, to carobno sredstvo, za koje se daje i savest i zivot u zemlji skipetarskoj.

Takovi su oblaci pozdravili nasu mladu slobodu, ovim poteskocama morali smo se boriti kao mlada drzava.

Koji su cinitelji dali obelezje unutarnjem stanju u nasoj mladoj drzavi?

Rad oko ujedinjenja imao je svoju tradiciju, ciji poceci su vezani na Sveslovenski Kongres odrzan u Prahu godine 1848. Smernica nacionalnog programa Juznih Slovena postala je jasna svakome, nakon pobedonosnih balkanskih ratova 1912 godine. Kumanovo i srpska zastava, razvijena te godine na Jadranu utvrdili su sadržaj zajednickog ideala svih Juznih Slovena. Svi smo bili spremni na dogagjaje, svi zadovoljni, da se je izvršilo

SLOVENCİ, POSILJAJTE NAM NASLOVE NASIH ROJAKOV, DA ZACNEMO Z REDNIM OBJAVLJANJEM SLOVENSKEGA ODDELKA. LIST IZHAJA V TOLIKIH IZVODIH, DA MORE POSTATI NAJBOLJSA NASE VEZ V NARODNEM IN GOSPODARSKEM OZIRU.

oslobodjene naseg osuda od volje i osuda emaca i Madzara.

Postignutom slobodom pojavilo se vazno pitanje: kako urediti svoju drzavu?

Slovenci, stanovnici planinskih predela, stoljecima pritiskivani i potiskivani po Nemačima kulturno i politicki, po prirođenim sklonostima planinskog sveta težili su, da se uredi država na osnovici širokih plemenskih povlastica. HRVATI imali su jos gore iskustvo sa Madzarima. Pred vekovima zakljuceni drzavopravni ugovori davali su im na zalost pecat iluzija i teoretickih formula, koje su ih odbijale od politickog centra, ako taj nije u Zagrebu. Samo **Srbijanci** prošli su, pocam sa ustankom na Takovu, kroz stvarnu skolu samostalnog drzavnog zivota, izgragjujuci najpre svoju, a nato nasu veliku domovinu, malo po malo, pocevsi sa nekoliko malo siromasnih okruzja. Ali svi su osećali jedno: trebalo obnoviti slavu i velicinu drzave Nemanjica, pokopane na Kosovu od fanatičnih Turaka. Postepeno se dogragjivala država u prostoru i u autonomnim pravima, dok nije dobila solidan temelj Berlinskim Kongresom god. 1878. Iskustvo dovelo ih do naziranja, da solidna centralna uprava najbolje osigurava drzavni mir i stvara uvete za mirno unutarnje kulturno razvijanje, i ekonomsko jacanje. Odvise siroke pokrajinske povlastice bile su uzrok Kosova, jer su oslabile otpor celokupnog naroda napram tugjoj, u jednoj jakoj ruci koncentriranoj najezdnoj snazi. Jaka centralna uprava potrebna je tim vise radi nepomirljivih suseda.

U ovakovom raspoloženju bilo je treba položiti temelj zajedničkoj domovini. Teska zadaca! Nista nije nemoguće, ako postoji suglasnost u temeljnoj želji i potrebi. Jer je postojala svest o potrebi, da se održi samostalnost zajedničke domovine, trijuh plemena, stvoren je Ustav, proglašen na Vidovdan, 28. juna god. 1921. Njime odregjene su osnovne linije organskog razvijanja slobodne Jugoslavije i naseg naroda. Time bilo je vec mnogo postignuto. Moglo se je uciniti i vise. Megjutim, nesmiye se izgubiti iz oćuju ondasnje teske prilike, unutarnje i izvanjske. Stranke tek su se nalazile u formiranju, dakle u zestokoj megjusobnoj borbi. U Skupstinu uslo se je sa jakim tradicijama plemenskog i pokrajinskog patriotizma, i sa nepoverenjem. Magjari cine dva pokusaja, da

dovedu Habsburgovce na presto; na albanskoj granici staine bune; cesti upadi komita u Makedoniji; neredi u Crnoj Gori. Moralo se je svladavati sve ove smetnje, a u isto vreme ici napred. — S ponosom mozemo pogledati na prevaleni put rada oko uregjenja drzavne zgrade i podizanja naroda.

Zbog upada ardita na Reku i stalne socijalne krize u Italiji nasi odnosi s talijanskom vladom bili su sve kriticijniji. Zbog neredovitog stanja i promena vlada sve su talijanske vlade ostajale bez autoriteta, da zavrse s vladama nase domovine ugovore za konačno razgranicenje, i za ispraznjenje Dalmacije. Mnozili su se razni sukobi, a njima rasla i opasnost, da se pretvore u otvoreni rat. Napokon je doslo do zakljucka ugovora u Remu i Rapallu. Kakovo razocaranje! Istra i Gorica, Trst, Reka i Zadar ostali su u granicama tugjina. Talijani su se megjusobno klali, pretio im komunizam. Pa ipak **svi su bili dobri patrijote**, kad se je radilo o prisvajanju **tugjih zemalja**. Mi pak se nismo **niti slozili da branimo zajednicka prava**. Kolika razlika u gragjanskoj zrelosti i svesti! Megjutim, zakljuceni ugovori imali su bar tu dobru stranu, da su bili stvoreni privremeno podnosivi odnosaji, tako da se mozemo nesmetano razvijati na kopnu i na moru i spremati se na vremena, kada se bude definitivno odregjivalo granice izegju Latina i Jugoslovena. Zadar je crna zastava, koja ce nas spominjati na duznosti prema mrtvima i napram zivom roblju.

Položaj posleratne Austrije svakako niko nije shvatio bolje nego Jugoslavija. Operacija, kojom ju je okrnio Versaljski Mir, bila je zanje svakako nesto strasnoga. Izgubila je poljoprivredne zemlje, i ostala sa ostacima industrije, koja je danas vise vlasništvo Amerikanaca i Engleza, nego njezina. Da bi joj pomogla urediti prilike, unistiti upliv destruktivnog boljševizma, i da bi osigurala megjunarodnu stalnost stvoreng politickog stanja Austrije, nasa vlada ucinila joj je velike i ugodne olaksice za dobavljanje namirnica i za normalizovanje prevoza. Austrija je nekoliko puta izrazila svoju zahvalnost za humanitarni postupak nase drzave. Za nasu drzavu glavna je stvar da se ne menja politicki položaj Srednje Europe.

Magjari operirali su raznim vladama i staleskim rezimima, samo da u blaze Saveznike i da postignu izmenu ugovora o miru, protiv koga nije samo Horthy, nego sve do posljednjeg cobana. Stvorene su vojne lige, fasisticke tajne organizacije, naslonjene na nacijsko nalisticka vojna i civilna monarhisticka drustva u Nemačkoj, Stvaraju i preko granice sire prevratnicke afere, samo da se diskreditira dobar glas nase

drzave i ostece njezini interesi. Sve to nije uspeo. Ocividno napredovanje, mirno i dostojanstveno drzanje nase drzave pomirljivo je delovalo i na duhova impulsivnih Madzara, koji postepeno pocinju gledati na pravo stanje stvari tako, kako treba, videci, da im naklonost nase drzave moze sam korisiti. Bez nase potpore ne bi mogli dobiti zajam od Lige Naroda. Danas pristupilo se je vec izgradni mnogih konvencija, za uregjenje saobraćaja zelesnickog, pograničnog, trgovackih veza itd.

S Rumunijom nasi odnosi razvijali su se normalno, pogotovo, odkako su vladajuće kuce povezane krvnim vezama.

Bugarska, bez reda u svojoj kuci, slabo se moze brinuti za dobre veze sa susedima. Vojna Liga i Mak. Organizacija vedre i oblaze u zemlji, obaraju vlade, odregjuju im pravac u unutarnjoj i izvanjskoj politici. Dok se ne odstrane od upliva ta prevratnicke drustva, koja najvise skode Bugarskoj samoj, tesko se moći doći do odnosa izmegju obedve zemlje u normalno stanje.

I Greka prezivljuje krizu boja izmegju monarhizma i republikanstva, izmegju autokracije i demokracije. Stalne promene uzrokom su, da nase relacije s tom drzavom jos ne mogu doći na željenu osnovicu suradnje dobrih susjeda. Na sreću pridaje se toj suradnji pravilnu vaznost, te se pokusava resavati tekuca pitan-

ja. Najvaznije je zakljucenje konvencije o slobodnoj zoni u Solunu, preko kojeg ide uvoz i izvoz za veliki deo nase drzave.

Sudbina Albanije jos je pokrivena maglom. Tesko je reci, da li imadu njezini drzavnici dovoljno patriotizma i sposobnosti, da ju vode putem samostalnosti. Nasa država bila je napram njoj uvek verna i lojalna, drzeci se svojeg stanovista: Balkan Balkanskim narodima. Gotovo nemoguće je, dokazati, da su nam Albanci vracali istom merom.

Odnosi nase drzave sa susedima pocivaju na 2 osnovice: na ugovorima o miru sa bivsim neprijateljima, i ugovorima prijateljstva sa ratnim saveznicima. Iznad obojih bdije savez Male Antante, koja gleda da se održi stanje stvoreno ugovorima, pribliziti drzave Srednje Europe, izbrisati posledice rata, uspostaviti sto tesnije veze, stvoriti megjusobno poverenje i atmosferu mira te suragjivanja i sregjivanja. Ona ima direktnog uticaja na svetsku politiku, jer je njezini predstavnik stalni član Lige Naroda.

Nase unutarnje prilike bile su uvek u toliko normalne, da je gotovo za celo vreme izvanjska politika Jugoslavije bila u rukama jedne osobe: prof. i parlamentarca dr. M. Nineica, cije su sposobnosti, prestiz i uvazenje dobile najboljeg priznanja time, da je bio izabran nedavno za predsednika Lige Naroda. U isti

COSULICH LINE

Vazna objava za Jugoslovensku naseobinu

Split - Bs. Aires \$ 218. -

Izravno-bez prekrcavanja od Splita do Buenos Airesa

SATURNIA

NAJVECI I NAJBREZI NA SVETU
Tonaza 36.000 — Prima 3.000 putnika —
Trajanje voznje 13 dana

Putne isprave od i do Beograda, Ljubljane, Zagreba, Dubrovnika i Splita
Proucite nase cene pak cete vigjeti da su najugodnije

Jugoslovenska kuhinja. — Osoblje na brodovima govori jugoslovenski

Svojim klijentima, ako ze, doznacimo novac u kojegod mesto u Jugoslaviji, bez ikakvih troškova

Cosulich Line - Calle Cangallo 336
Buenos Aires

mah jedno priznanje vise, da nasa domovina uziva poverenje sveta i da pozitivno radi na najplemenitijim ciljevima covecanstvom.

Gore prikazano sadasnje stanje nasih megjunarodnih odnosa je plod uspesnog i savesnog rada nasih iskusnih drzavnika, koji su uspeli, da iz opsteg europskog haosa izvedu nas drzavni brod na pravilan put normalnog sregjivanja i prestiza.

Izlozeni uspeh na megjunarodnom polju mora se delomice pripisati i vidnom, postupnom normaliziranju prilika u zemlji.

Tako je drzava pre svega postavila paznju, da seljackom stalezu stvori preduvete za ekonomsko opravljavanje, te je resila agrarne odnose u Bosni, a nedavno u Dalmaciji, po principu, da je zemlja vlasnistvo onoga, koji je obragjuje, uz otplatu na teret drzave.

Ekonomske prilike vidno se popravlja. To se vidi po jacanju dinara, koji spada megju najstabilnije europske monete. Ta cinjenica sama pokazuje, da se nas uvoz smanjuje a izvoz povećava, i da je finansijska politika drzave na zdravoj osnovici.

Zeleznička mreža neprestano raste. Postoji direktna zeleznička veza izmegju Splita, Zagreba i Beograda, Beograda i Metkovic; za 2 poslednje godine Makedonija do dobila 3 pruge, koje su istotoliko vojnicki važne koliko privredno koristne, jer

ce povećati cenu zemljista i pomoći, da se poveća produkcija, cime ce se povećati gospodarska snaga naroda. Slavonija takogje dobila je 2 nove pruge, a Slovenija jednu. U toku iduce godine položiti ce se dvojni kolosek na glavnoj pruzi Zagreb - Beograd i otpoceti gradnja pancevackog mosta. Ubrzo ce i Crnagora dobiti zelezničku vezu sa Hercegovinom.

Jadranska pruga nije jos odregjena, ali ima se vec doskora konačno odrediti, por pritiskom potreba i javnog misljenja. Za njezinu gradnju nude nam kapital stranci, najbolji znak poverenja u nasu politicku buducnost i gospodarsku važnost. Radi se o tome, ima li ici na Boku ili Split. Nacijonalni interesi prisilice nas, da se izgradi u oba pravca.

Prvih godina posle rata nasa jadranska obala bila je pusta, mrtva, bez zivota i bez prometa. Nije bilo brodova. Nasi vrli mornari gledali su prekrstenih ruku niz pucina, bez posla. I ta kriza je prosla. Imamo nekoliko pomorskih drustava sa redovnom obalnom plovidbom od Skadra do Reke, redovitu vezu sa levantiskim i afričkim zemljama; jedna pruga održava veze sa kanarskim otocima, a jedna sa Pacifikom, t. j. sa Cile.

Nasa se domovina obnavlja i preragja, razvija svoje snage i bogastvo. Imamo veru u njezinu najruzieniju i slavnu buducnost, jer stoji iza nje nas radisni i stedljivi narod, koji ce pobediti

i uzdrzati sve poteskooce, koje ga pritistu, a od kojih ih je vec toliko pobedio. Taj narod i iskusni drzavnici, koji vode drzavu naseg troimenog naroda, dokazuju, da nisu bile uzaludne neizmerne zrtve za oslobogjenje i ujedinjenje.

Slava junacima, koji su položili zivot na oltar domovine i svojom krvlju sagradili temelje nase buducnosti! Da zivi Jugoslavija, i vrsenjem svojih uzvisenih duznosti ovenčani nas vladar, Aleksandar I. Karagjogjevic.

Sa brisilsko-argentinske granice

(Dopis na razmisljanje sanjacima u starom kraju)

Jos i dandanas se u nasem starom kraju zamislja Amerika kao neka obecana zemlja, u kojoj med i mlijeko tece, u kojoj se moze obogatiti preko noci. Ovakovo misljenje o Americi jest pusta varka i isprazna sanjarija. Jer kako no veli narodna poslovica: prosla su stara vremena, kad su sveci po zemlji hodili i sreću dijelili. Pa tako vise nije ni u Americi kao negda. I ako je mozda prije pedeset i vise godina bilo lakse i bolje za zivjeti u Americi te pribaviti si ljepse blagostanje, toga vise nema.

Minula su ta zlatna i udobna doba, o kojima se je toliko slatko pisalo i govorilo, a nadosla teska i oskudna, gde se svak zivtuzi i jadikuje. Svjetski rat donio je strasnu krizu zivota megju ljudske mase, koje svakim danom bivaju vise nezadovoljne uslijed pomanjkanja rada i pristojna ljudska zivota. Ova teska kriza covjecijeg stanja ne osjeća se samo u europskim drzavama, koje su u krvavom svjetskom ratu zrtvovali i izgubile velike moralne i materijalne sile svoga zivota, vec se cak osjeća i trpi u prekomorskim krajevima, koji su bili izolirani od svih tih ogromnih gubitaka i stradanja. Zivotne prilike svuda su se skroz na skroz promjenile i pogorsale, pa tako i u Americi svakim danom biva gori i nesnosniji zivot a napose za novodoseljenike.

Iseljenicki domovi primaju doseljenike sa svih strana svijeta i svakim danom sve vise pridolaze, te je argentinska vlada u neprilici, kako da zaposli toliki siromasni narod, koji trazi rada i kruha. Engleski, francuski, spanjolski, talijanski i njemački doseljenici, koji dolaze traziti rada u Ameriku, s teskom mukom bivaju zaposleni uza sve svoje brojcano jake banke, bogata trgovacka poduzeća, i druge gospodarske i kulturne ustanove, koje se mnogo zalazu, da njihovi doseljenici budu cim prije zaposleni i smjesteni u kakav rad.

Dakle kad doseljenici ovih velikih i jakih narodnosti, cija je industrija i trgovina silno razvijena, ne mogu da dobiju kroz dulje vremena rada, te u tom trpe i stradaju od svake muke, a sto istom onda da se kaže o nasim mnogim doseljenicima, koji svega toga nemaju i koji su pripusteni sami sebi, da si — ne poznavajuci mjesta ni jezika, sami traze rada i hljeba, Gorko i tuzno, jer — tugja zemlja ima

svoje, ne poznaje jade tvoje.

Ovdasnje vlasti, samo da isprazne iseljenicke domove, i da tako mogu pripremiti mjesta drugim doseljenicima, razasilju bijedni narod po poljima, da si sam trazi zarade kod poljodjelaca, kad u gradovima nema. A drugima opet dogjeluju zemlju za vlastito obragjivanje u najudaljenijim i najnepristupačnijim krajevima republike, gdje jedino je jos preostalo raspolozljive drzavne zemlje, n. pr. u Misio- nes, gde je sama divlja pustos i mrtva prasuma, da tu krece sumu za obragjivanje zemlje.

Takvi krajevi za sve su drugo pristali, samo za ljudsko zivljenje, nisesu, jer u njima nema pitke vode, ni drugih potreba za zivljenje. Preko ljeta su neuzdrzive sunaene zege, koje sve sazeću. Ti krajevi obiluju otrovnim zmijama, komarcima, i skakavcima, koji kad nalegnu u jedan kraj, sve plodove opustose i uniste. Tesko je sve opisati, kakve neprilike i nevolje ne vladaju u ovakim krajevima, i sta sve ne podnese siromasni radnik, koji u ovakove predjele dopadne.

Sva plodna zemlja nalazi se u rukama veleposjednika i jakih kapitalistickih poduzeća, koja ju upotrebljavaju za gojenje marve: ovaca, goveda i konja, ili ju uz za sebe unosne nagodbe iznajmljuju doseljenicima za obragjivanje i to na cetiri ili pet godina najvise. I kad se navrsi vrijeme nagodbe, mora najamnik zemlje, ako mu konvenira, novi ugovor napraviti s gospodarom, a ako ne, onda mora pokupiti svu svoju sirotinju i traziti u drugog posjednika zemlju, koji ce mu ju uz povoljnije uvjete dati na obragjivanje.

Uz to treba dobro znati, da rijetko gde opstoji pristojan stan, na ovim posjedima, koji se iznajmljuju, vec siromasni zemljoradnik mora si sam za to kratko vrijeme skloniti jednu potlensicu iz blata, da se ima gde uvuci sa svojom obitelji.

Treba samo proci i vigjeti nase kolonije u Juznoj Americi, pa se uveriti na svoje oci, kako taj siromasni narod zivi i s kolikim silnim poteskoočama ima da se bori u tugjoj zemlji, gde mu je sve strano i nepoznato.

Od ovih je nasih kolonija mali postotak, kojima je sreća poslužila iza dugogodisnjeg krvavog rada, da su si mogli kupiti jedan posjed i tako si priskrbiti lakse zivljenje u tugjini.

F. MISSLER

G. m. b. H.

BREMEN

Representante: O. HENZE

BUENOS AIRES

SAN MARTIN 666

NOVCANE DOZNAKE brzojavno ili postom u sva mesta JUGOSLAVIJE obavljamo u DINARIMA ili DOLARIMA brzo i uz najumerenije cene. isplacujuci naslovniku na ruke novac u gotovom bez ikakvog odbitka i troska.

U ostale zemlje Europe Njemacku, Austriju, Cehoslovacku, Ugarsku, Rumunjsku, Poljsku, Rusiju i Litavsku, izvršavam dozlake u dolarima.

PREVOZNE KARTE ZA I IZ EUROPE,

sa brzim kao i putnickim najmodernije uregjenim parobrodima, na kojima imaju svi moji putnici dobru i izdasnu opskrbu, dok je uregja priznato najbolji i najjeftiniji.

Preuzimam svaku odgovornost za sve dane mi naloge s mojom vec 20 godina ovdje postojećom tvrtkom, koja je od vajkada srediste svih Jugoslovena.

Cuvajte se jeftinih ponuda, jer ce i put prema njima biti Besplatna uputa o potankostima.

IZMENA NOVCANICA.

Kakogod je nazad 20 i 30 godina bilo tesko doći do kakvo-ga boljega stanja i življenja, u danasnje doba kud i kamo je teže, jer ljudski zahtjevi su puno skuplji, nego što su to prije bili, te prema tome ne dostaju covječje sile, da to sve smognu i svladaju. A osim u ovim vremenima, gdje se duhovi još nijesu iza rata posve umirili i snasli, kapitalizam izrabljuje i iskoriscuje malog i neukog covjeka na sve moguće načine, gore nego igda prije. To se najbolje vidi u ovim prekomorskim krajevima, gde su kapitalu razvezane ruke, da čini što hoće. Industrija, trgovci i veleposjednici daju cijene svojoj robi, a daju radne sile ljudske i poljoprivredni produkti: pšenica, kukuruz i lan - iz kojih u glavnom poljoprivrednik ima svoje uzdržavanje, padaju svakim danom više.

Tako na primjer lanske godine mogao je zemljoradnik svoje proizvode prodati po kvintalu: pšenicu 15 pezosa, to jest 350 dinara, kukuruz 8 pezosa, ili 200 dinara; lan 18 pezosa ili 400 dinara. A ove godine ne može ni u polovinu tih cijena da proda svoga zita, koga ima u velikim količinama te gnije u skaladistima. Poslije ovakoga pada cijena zemljoradničkim produktima težeći se nalaze upravo u očajnom stanju, jer dok isplate gospodarima za iznajmljenu zemlju, koju su u zakup obragjivali, zatim porez i druge troškove, ne ostaje im ništa za njihov rad, a valja živjeti. Ovakovo mizerno stanje zemljoradnika potrajalo je sve dotle, dokle državne vlasti same ne pristupe k riješavanju agrarnog pitanja, koje je u američkim državama na mrtvoj točki, te uopće nema izgleda, da će se početi riješavati. I do god bude zemljoradnik na ovakav način obragjivao **tugju zemlju, a ne svoju vlastitu**, uvijek će ostati rob kapitala i veleposjeda, koji ga izrabljuje na sve moguće načine.

U tom pogledu za doseljenike u Brazilu je najgora stalo. Tamo kada prisprije jedan radnik, koji ne pozna prilika, ni jezika, agenti veleposjeda i drugih radova odvedu ga s velikim obećanjima na takav jedan posao, gde su nepregledne pustare i prasume, te poslje rade s njim što hoće.

Takav jedan bijedni doseljenik, koji zapne u ruke ovakovih gulikoza i varalica, s teskom mukom i pogibelju života može se osloboditi iz takovog stanja goreg od ropstva. Na tim veleposjedima rade doseljenici teske dnevne poslove i po nevremenu i po strasnoj suncanoj zegi, od koje covjek da umre.

Kroz cijelo to vreme rada dobivaju od gospodara najnužnije životne potrebe i kad dogje vrijeme, da naplate svoj krvavi rad, onda im se kaže, da su sve potrosili i da nemaju više ništa primiti. Eto tako upravo na grozan način izrabljuje se i tlači kukavi radnik, koji dolazi u tu-

gjinu tražiti rada i pomoći. Na tisuće nasega siromasnog i neukog naroda dalo se zavarati, a i danas se zavarava bajoslovnim iluzijama raznih zidovskih i kapitalističkih agenata te ostavlja svoja dobra, svoj imetak i hrli u tugjinu, da si traži bolji, a možno li udobniji život, nego što ga je uživao na svojoj rodnoj grudi. Megjutim dolazi u cemer-no stanje, iz kojeg se lasno ne može više istrgnuti ni osloboditi.

U buduću neka nitko više ne uzme pod gotov gros sve, što se prica i govori o Americi kao o nekom zlatnom rudniku, do kojeg je najteže doći, pa kad se je jednom doslo, onda se nagrabi i ide otkud se je i doslo.

Tko ne zeli, da sa svojom obitelji ne doživi strasno razočaranje, taj neka se ne da prevartiti ni na koji način, pa da ostavi svoje dobro, svoju domovinu, koje ne će moći zaboraviti, pa mu u tugjini ne znam kako bilo dobro.

Ovo neka bude na znanje i ravnanje svim onim u domovini, koji kane ili zeće napustiti svoju domovinu i svoje dobro!

PRITECITE U POMOC

NA STRADALIMA U DALMACIJI

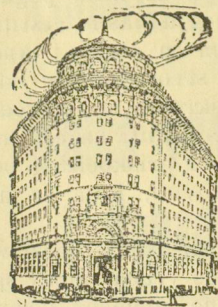
U zadnje doba sve nase novine iz domovine bile su ispunjene tužnim vijestima strasnih i potresnih događaja, koji su zadali nasu zemlju. Istom što je siromasni narod malo odahnuo od rata, eto opet novog jada: poplave i grada. Mnogi plodni krajevi sa svom svojom zetvom ležali su pod mutnom vodom neprestanih kisa i proloma oblaka, te su bili jednim zalosnim pozorištem nepreglednog mora nabujalih potoka i rijeka.

I tek se je završila ova grozna tragedija, nastupile su nagle i dugotrajne zege po krševitim krajevima Hercegovine, Dalmacije i po otocima. Spalile i sagale su sve tako, da je jedva što ostalo. Maslinu i vinograde, u koje se je narod najviše uzdao i od kojih u Dalmaciji ima glavno življenje, pobio i potukao je led do temelja tako, da je sva Dalmacija ostala pusta, a siromasni narod u tim krajevima nasao se na putu bez iceda.

Lisen svoga dobra zdvojno vapiti za pomoć na sve strane, i ako mu se čim prije ne izagje u susret, bilo na koji način, ne će mu drugo preostati, već da uzme torbu i da ide prositi po svijetu ili da se seli u tugjinu i da tamo traži rada i življenja. A kuda i u svijet, kad ga ni u svijetu nikakovo dobro ne čeka?

Da se ova divna Dalmacija sačuva od posvemasnjeg rasula i fatalne katastrofe, koja mu neminovno prijeti gore nego ikada prije, od nužne je potrebe, da mu se čim prije pruži ruka pomoćnica, jer tko odmah daje dvostruko daje.

Po svim krajevima nase domovine odmah se je sve dalo na zilavi rad e da bi se sto bolje i

JOS IMA VREMENA,
AKO ZELITE POSLATI
U STARI KRAJ

ZA BOŽIĆ DAR

u obliku gotovih dolara, isplativih naslovniku u njegovoj kuci

NASE JUGOSLOVENSKO ODELENJE

odprema sada za Božić onamo doznake tako jeftino, da si pristedite veliki trosak za brzojav, a ipak idu tako brzo da će doći za vremena vasima u ruke.

Ove božićne doznake treba predati našim uretima svakako prije 11. ovoga meseca. — Trosak za božićnu poslijku ne iznosi niti jednu trećinu toga, što inače stoji brzojavna doznaka u stari kraj.

Po podrobnije podatke obratite se na nase **Jugoslovensko Odeljenje**, — u prvoj podzemnoj galeriji prozori 19 do 22, otvoreni svakim radnim danom od 10 do 15 sati, subotom od 10 do 12. sati.

The FIRST NATIONAL BANK of BOSTON

Podružnica BUENOS AIRES: Florida 99

TALLER MECANICO CIENTIFICO

M. Palermo & Cía.

Salta 367—Un. Teléf. 37, Riv. 6146—BUENOS AIRES

Construcciones y reparaciones de instrumentos para Ingeniería, Cirugía, Química, Física, Fisiología, Óptica, Meteorología, Aviación, Náutica
Aparatos FOTOGRAFICOS y de NIVELACION
(para división de campos, ferrocarriles, caminos, etc.), de la Fábrica Suiza **KERN**, proveedora del INSTITUTO MILITAR GEOGRAFICO YUGOSLAVO

Gragjevno Produzece-Osnovano 1912

A. GOBICH

Sitio de Montevideo 660 — LANUS (F. C. S.)

Proracuni naerti i gradnja kuća za obitelji, ča-lea, dvorana, skaladista, mostova željeznica itd. Specijalista za železni beton (cemento armado). Izvrsilo već opetovano kuće do devet spratova.

Male obiteljske kuće grade se na umerene mesečne obroke.

Zaposljuje nase inženjere i druge strukovne sile, te isključivo nase radnike. Kad radi dobro nasa tvrtka, zaradi dobro i nas radnik-iseljenik.

Zeljene informacije i podatke možete dobiti usmeno ili pismeno na gornjem naslovu.

Regalos

Para las fiestas de
N A V I D A D

MEDIAS de seda p. señora
un par \$ 3.80
½ docena » 21.60

PAÑUELOS para Hombre
de hilo, ½ docena .. \$ 7.—
1 " " " " » 12.—

Nº 1063, la docena » 6.—
ASW, " " " " » 5.50
00 " " " " » 2.—

Con cualquier letra:
la docena » 7.—

MAQUINAS de Coser y
Bordar, marca suiza
" H E L V E T I A "

desde \$ 120 a \$ 158

Casa "EURASIA"

N. York 3363—Buenos Aires

brze priteklo u pomoć nastradalima, da ne bi poginuli od gladi i zime, koja im prijete.

Sama država je pružila sa svoje strane, sto je mogla, ali zali Bože, sve to nije bilo dosta, jer su izdaci kud i kamo veći, koji se iziskuju, a sam narod, opet siromasan i nije u stanju, da izdavnim sredstvima potpomogne.

I u ovoj zgodi najbolje su se iskazali nasi rodoljubi iz Sjeverne Amerike. Izrekom; na djelu i u nuzdi se poznaju prijatelji i rodoljubi, odmah stvorise i povedose živahnu akciju, kako bi se sto obilnije pomoglo nastradalim Dalmaciji. Sva nasa društva i sve nase vlasti, državne i crkvene na celu svog naroda kao jedan pregnuše svim marom oko prikupljanja milodara za nastradalu braću u Dalmaciji, i sakupise vec znatne svote.

I vas, braco zemljaci iz južne Amerike ista ljubav i sveta dužnost zove, da se i Vi, odazovete u ovim sudbonosnim vremenima svoga plemena i da se pokazete, da ste pravi sinovi jedne majke, domovine, koja sada sa svih strana pomoć moli i prosi. I do vaših vrata dopire tužni glas nevine i nečake djevice, koja se njeznim rucicama vjesaju svojim roditeljima oko vrata i saputaju kroz plać: kruha, kruha, — a ucviljeni roditelji ranjena srca tješec svoju nejaču, odgovaraju: sine - duso - nema..

Divni primjer nase velikodusne brace iz Sjeverne Amerike nek i nas sve pokrene na taj covjekoljubivi i pozrtvovni korak, te da se i mi sirom Južne Amerike okupimo na slozan i jedinstven rad oko sto brze i izdavnije pripomoći, nasoj braći u Dalmaciji.

Istina, da su i ovgje u Južnoj Americi nastale očajne i teske prilike i da nase iseljenstvo takogjer osjeća materijalnu krizu i da ima i tu bijedu i stradanja. Sve to je istina, ali opet sve to iscezava pred onim, sto je zadesilo nasu Dalmaciju.

Ovdje u Americi ne zeli se komad bijelog kruha i može ga se laglje dobiti; a onamo se zeli i komad kukuruznog, i nema ga se gde zaslužiti!

Svi složno i zdusno na posao, braco, jer kamen od kamena palaca, a zrno do zrna pogaca, i neka se megju nasim cestitim iseljenistvom u Južnoj Americi pokrenu i stvore odbori od uglednih i iskrenih nasih rodoljuba, koji ce stupiti na celo naseg iseljenstva i priskoci u pomoć majci domovini, koja se u nevolji nalazi.

Na ovaj uzviseni i pozrtvovni rad zove nas vruća ljubav spram nase rodbine, plemena i zavičaja, cija tolika siroteć evili i vaspajuci suze roni.

Nadamo se, da ce i ovaj put pridonijeti nas iseljenik jednu samoprijegornu zrtvu i priteći u pomoć svojoj nastradaloj braći u Dalmaciji.

Na posao, braco i rodoljubi iz Južne Amerike, dok je vremena!

D O P I S I

KONSULIMA MILIJUNA, SELJAKU BUBANJ

Jedva je izisao prosli broj "Gospodarstva" s člankom, gde se je zagovaralo stanoviste, da imadu visoki činovnici sa velikim placama i velike dužnosti ako hoće da se posteno oduze onim siromasima, koji placaju poreze, primili smo od "prostog" iseljenika pismo, ciji sadržaj daje puno pravo nasem stanovistu. Pismo dokazuje, kako pod očajnim gospodarskim prilikama trpi i iseljenik ovgje i njegov zavičaj onamo. Objavljamo najznacajnije stavke pisma.

"...Drago i milo mi se vidi od Vas vase zanimanje za moje zdravlje. Istina u mom zanatu malo toga je dosta, pa da trpeoci. Ali sto je za početi, raditi se mora. Moram da uzdržim, jer sam tu 3 godine, a bio sam 14 meseci bez posla, pa se sjetim onog vremena, kako mi je bilo očajno. A osim toga obitelj kod kuće, pa i njima mora da bude, jer u Primorju nema zarade. Tamo samo novac i novac, od vode do stapica drva, sve na kraju. Od kuce mi pisu: "uzasno slabo, pomoć i pomoć", od svijuh strana Gorskog Kotara, da ni za vremena rata nije bilo gorje. Svaki dan gorje, pa je narod vec izgubio nadu i volju, i pisu, da je iskluceno a da ne bi pomrli od nevdje, i gladi, da nije moguce nikako živjeti vise, da su na rubu u vječitu propast.

Moja kuća i zemlja, sto je imam u Gorskom Kotaru, jest u očajnom stanju. Mislite si malo, gospodine, kako se vodi tamo stanje i gospodarstvo. Ja polaskom u Ameriku predao sam svoju kucu i nesto zemlje stanaru samo za platiti porez od kuće i dacine, koje dogju na pojedini broj od kuće. Popravak od kuće ja sam duzan od tuda slati, sto sam i poslao pred godinu dana, naime pokriti kucu i nove prozore uciniti. Pred 6 meseci pise mi stanar, da je ostavio kucu, i da je zatvorena, da

on ne može platiti toliko poreza, koliko se sada povisilo, svaki dan novi porezi i porezici. A k tome jos jedno breme: Prije rata kod nas država je popravljala puteve i ceste, a danas se mora po kucnim brojevima davati tezake i jos materijal drva i zeljeza za popravak ceste. Pa moj stanar da ne može ici svaki dan na tu državnu robotu i kupiti daske i slien. Tako i na moju kucu plati se tezak i kupuje materijal, a na debelo se racuna rekuc, lako plati Amerikanac. Tako u kucu niko neće ici bojeci se troska za stanarinu, porez, robotu, poljara, meznara, pandura, ucitelja, popa, crvke itd. Tako ima mnogo praznih kuća, jer ljudi se sele trburhom za kruhom. Cini mi se, da ministraski i gospodski automobili radi poplava trebaju cestu, da se dolaze odmoriti na svoj strasni počinak, kad su toliko mucili u parlamentu na barzunastim stolicama za narodno dobro. A sirotinja u nasem kotaru malo fazola i polente u zepu rubac, pa ajde onaj drugi august mjesec dana na dan radotat kraj svoga znoja, badava. Ako ne, evo bubanj sviri za poreze, a gospoda se vozi sa advokatima, pisarima, i ovrhovoditeljima: tko da vise?

Pise mi jedna sestra: u ratu izgubila muza, a da je prosla vec godina dana, da nije dobila nijednog dinara potpore, a doma dvoje male djece, a ona sirota bez ikakove pomoći, ni onih 15 dinara mjesечно, ni za to nema novaca od države. Tako isto i invalidima. Zena mi pise, da je Primorska Banka dosla u bankrot; imala nesto ulozeno za svaku silu, i to je propalo. Ko baneci duzan, za to ce svirat bubanj. Rodbina sve pise za pomoć i pomoć. A konsuli primaju milijune, za strasan mucni rad, da pobiru takse od iseljenika.

Savetujte mi, sto neka ucinim: ili da platim od tuda svake godine 200 peca poreza od spomenute kuće, to bi iznosilo za 10 godina sa kamtina preko 2000 peca, ili da pustim tamo to siromastvo da razderu kao vukovi i progutaju za porez gospoda. Za sada prodati jest nemoguće, jer mi pisu da celo selo nema ni 100 dinara. Danasnja vrednost te nekretnine jeste 5 do 600 peca. Rado bih znao sto bi bilo bolje, ili da placivam od tud kućne troskove ili da onaj novac mećem tu u banku. Kuća, kad unutra niko ne stoji, bude uvijek manje vredna, jer propada. Ili mislite, da ce se moguće promjeniti i poboljšati kod nas? Jedan mi je starjesina poslao ovano racun, sto je za mene platilo porez i robotu državnu, i kaže svakih 100 dinara 8 dana 10 dinara kazne, to bi iznosilo na godinu od 1000 dinara nekoliko 5.500 dinara samo kazne. Pred par meseci sam mu poslao 200 peca, kaže da nije dosta za jednu godinu. A ne nosi

"Té Alpino" "PLANINSKI CAJ"

iz najboljih planinskih
zdavilnih rastlina

Za ciscenje krvi, protiv
vrucice; spocetka laksan-
tno. Omot \$ 1.—

Farmacia "Nueva York"
Av. San Martín 4000
esq. N. York—Buenos Aires

PENSION "Z O R K A" FLORES

Poznata slovenačka ci-
stoca. Najbolja opskrba.
Prilika za konverzaciju u
engleskom, nemačkom i ka-
steljanskom jeziku.

Sobe s hranom ili bez
hrane - od \$ 80 dalje.

Calle Ramón L. Falcón 2207
Jedna kvadra od Rivadavije,
visina 6700

NASA GOSTIONICA U MENDOZI

Fonda "Nueva", calle Bel-
grano 1366, Mendoza

Jedno pol kvadre od
zeljeznice stanice, toci ra-
zna pica, poseduje udobne
spavace sobe, i ugošćuje sa
izvrsnom hranom, a sve to
za niske cene.

Vlasnik: Luka Vukasovic

"ASTRA"

Izvestavam cijenjaco op-
cinstvo, da sam otvorio je-
dno od najmodernijih trgo-
vina kuopoprodaje i to u do-
le naznacenoj ulici, pod
imenom "ASTRA", gdje
kupujem i prodajem: bri-
ljantske, biserne i srebrne
nakite, srebrne, porculan-
ske i kristalne servise, um-
jetnicke slike, fine kancelarijske i sobne namjestaje, muske i zenske haljine od svile, i stofa, za zabave i ulicu, svilene, stofane i krznjene kapute, kozuhe, sesire itd. Sve te stvari su od najboljeg materijala a po neverovatnoj jeftinoj cijeni. Sve mozete si nabaviti u kuci "ASTRA" ili preko nje.

Dogjite pogledati moje
zalihe, da se osobno osvje-
docite.

Ne zaboravite, da su
ekonomija, ušteda i dobra
obuka od velikog znacjenja
za svakog, a osobito za iseljenika.

Jovan OSTOJIC TOSKOVIC

Suipacha 805, Buenos Aires,

U. T. 44, Juncal 5295

Dr. Angel Consulich

Médico del Hospital Rawson
Ha trasladado su consultorio
a Rodríguez Peña 274
U. T. 38, Mayo 1711
Consultas de 3 a 6

ni jedan dinar ni kuca ni zemlja.

Molio bi Vas, da mi javite sto da radim. Za sada mi oprostite, da toliko pisem, ali vjerujte, da mi je malo lakse, kada se barem komu malo prituzim".

Gornje pismo jasno odgovara na pitanje, da li je potrebno ili ne, da iseljenistvo nadzire, kako vrse svoje duznosti drzavni cinovnici kraljevski placani od poreza, koji se u domovini pribiru od naroda u takovom ocajnom gospodarskom stanju, kako je gore opisano.

d - RIO NEGRO. — Dosao mi je u ruke jedan broj "Gospodarstva" koji je u meni odmah pobudio bolju nadu, kad obećajete, da necete voditi stranke. Ako bude tome tako, to cete napredovati. I moja je misao, da se novina bavi gospodarstvom, kako joj je i ime stavljeno, a da ne ide u stranke, sto bi joj glavom zakrenulo. A treba, da se svi radnici i drugi pretplatimo, da bude novina imala dugi zivot. A ne kao sto je islo pok. Radeljaku u Rosariju, koji zbog toga nije mogao napredovati. Kao i "Jadrani" u Buenos Airesu, koji najvise napadaj jednog i drugog i mrznju sij megju narod.

"Gospodarstvo" nek uci tezaštvo i vodi ga k putu istine i prava, mir i slogu stavi megju sve Slovene, pa on se zvao Rus, Srbin, Hrvat, Bugar, Poljak ili Ceh. Pa bilo megju nama stranicara Radičevaca, Pasicevaca, boljševika itd., ali u skupu svi imamo biti braca i stvoriti savez Slovena. Tad ce slovenski narod poci napred, a ne kad ide Srbin proti Bugaru, Hrvat proti Srbu, Poljak proti Rusu, na korist nasih neprijatelja, "susjeda", koji mrznju siju megju nama, u svoju korist a na stetu nas svih.

d - VENADO TUERTO. — Dobio sam u ruke "Gospodarstvo" te Vam pisem u pozdrav ovo nekoliko reci mojeg siromasnog govora, kazem siromasnog posto nisam imao prilike, da bolje naučim. Ali ipak sve vreme, sto mi ostaje posle moje male sluzbe, moja je strast, da citam, i preporucujem i svojim drugovima, da citaju, da potrose svoj cas u citanju, a ne na kojekakve igre i ispijajuci case.

Ujednoj knjizi nasao sam nekoliko po momu mnjenju vrlo iskrenih reci, koje mi se svigjale osobito u ovoj zemlji, gdje vidim da toliko raznih narodnosti mirno zivi jedan uz drugoga, radi i gleda da napreduje. Citao sam, kako je govorito jedan turski, kadija jos za vremena Crnojevica, kada je branio Skadar od Zecana i Crnogoraca.

Ej, ej, kakva je sudbina kod naroda. Ja cak sa istocnih strana doveden sam ovamo, da se borim. Zasto? I s kime? Sa covekom kao ja od krvi i mesa, a za drugog coveka velicinu! Je li pravde! Moje ljudstvo spopala pomama. Cari, krajelvi, bezi i knezevi vragu su se crnome prodali, svet kolju kao zivotinju, a ne mare za bica svetinju. Oni vode gubilistu ljude, da postignu sto njima srca zude. Boze, sto ne osines bicem kavgagije, da ratova na svijetu nema? Stoko ljudi, glavari Vas mute. — Ne slusajte, grlite brata coveka, koje vjere bio, pa s njime vodu piti iz istoga Bogom danog suda.

Braco ljudi, s juga i zpada, i sjevera i sa svijeh strana, dusevnu hranu jedimo zajedno, da odahne covjecanstvo bjedno!

Op. ured. — Drage volje dajemo mesta gornjem dopisu naseg druga s kampa. Zar ne postavljaju opisanu besmiseln borbu i za vreme mira kod nas profesionalni politicari? Zavagjaju narod zato, da se dokopaju drzavnog novca, pa da izmisljaju "legalne" nacine, kako bi taj plod krvavog znoja radnog naroda mogli izjesti. A narod, da ne otvori oci, gone u politicku mrznju, da se svagja i prorada, umesto da ih protera i osudi.

d - MORO. — Po drugoj godini da se nalazim u ovoj zemlji, daleko da grada, na jednoj estanciji Sam sam od svoga naroda. Nemam nikoga prijatelja, da bi se u nasem hrvatskom jeziku par rijeci razgovorio, nego sam megju ovim tugjim narodom kao izgubljena ovea. Zato sam se pravo veselio, sto citam ovo malo vremena vase lijepe hrvatske novine "Gospodarstvo". Snjim se razveselim, kako sa najvećim prijateljem.

DRUSTVA

d - ENSENADA. — Društvo "ISELJENICKA ZORA" borilo se je sa svima silama za pomoć nas narod moralno i materijalno sto je najteza zadaca u ovake kritienim casovima za nas iseljeni svet. Borilo se je narocito i nastojalo da se cim pre sagradi Jugoslovenski Dom u Puerto La Plata za kog gradinu je sakupilo bilo sto elanarine i dobrovoljnih priloga \$ 258.80 contavosa koja svota je bila ulozena na banco De La Nación u Ensenadi ulozna knjizica br. 8073.

Navedena svota je sada zajedno prenesena sa pre sakupljenom svotom i sada sto je sakupilo društvo "Kosovo" na knjižicu "Jugoslavenskoe Doma br. 7814 na Banco De La Nación u Ensenadi sto ukupno iznasa \$ 1.500. (Hiljadu petsto petosa Moneda Nacional de ell.)

Nadamo se da ce i nama sinuti sunce u nasem milom Jugoslavenskom Domu, za kojeg moramo od ustih otkinuti zaloga. Svi pak i najmanji narodi imaju svoje domove, samo smo mi u tome jos najzadnji. — Clan.

Colonia "LA LLAVE" - F. C. P.

VLASNISTVO ZAVODA

Banco Frances del Rio de la Plata i Español del Rio de la Plata

Od 10.000 ha već 5.500 ha naseljenih

PO \$ 250.- HEKTAR,

U lotima od 10 ha

DALJE,

U 10 godisnjih obroka

sa 6 % za jos neuplacene

Naseobina broji vec sada preko 3.000 stanovnika. — Samo 7 legva udaljena od grada San Rafael (F. C. P.)

Najbolja zemlja, zbog irigacije nezavisna od kise.

Mozete poceti sa 10 ha, sa manjim obrokom nego inace platite za sami najam.

Po daljne podatke obratite se pismeno ili osobno na naslov

Administración de la Colonia
"LA LLAVE"

Calle RECONQUISTA 199
Buenos Aires

DOBRA PROBAVA

JE PRED UVET ZDRAVLJA

Ako hocete predusre titi ili pozdraviti bolesti na zelu ili crevima, uz ivajte

BUGARSKI MLECNI KVASAC

"LAFIT"

Bocica od 60 g. — \$ 2.50 m/n na:

LUDOVICO BONGIOVANNI
LABORATORIOS FERMENTO TERAPEUTICOS
Calle Teodoro García 3476 — Buenos Aires

PREDPLATITE SE NA "GOSPODARSTVO"

OD UPRAVE

STARIH BROJEVA imam vrlo malo u zalih. Zato saljemo novina od onoga broja dalje, kad stigne pretplata, racunajuci pretplatu od dotienog broja unapred. Stare brojeve — u koliko ih jos imamo — saljemo samo, ako pretplatnik izricito zeli.

NOVI NASLOVI — Bicemo zahvalni za naslove vasih prijatelja i poznatih, ako nam ih javite, da im se posalje novina na upogled.

PRETPLATNICIMA saljemo izdanje tiskano na boljem papiru

POSEBNOG KOBRADORA za naplaccivanje pretplate u gradu nemamo. Iznos tako je nizak, da bi bili troskovi za tramvaj i gubitak vremena veci nego vredi iznos pretplate. Pretplatu izvolite doznacivati preporucenim pismom ili post girom.

RAZNO

BUGARSKI MLECNI KVASAC "Lafit" — U zelji, da se mogu nasi citaoi osvedociti o izvrsnim vlasnostima proizvoda, poduzece interesentima salje na zahtev uzorak kvasca za pokus.

TVORNICA OGLEDALA koja oglasa u nasoj novini, izragjuje najfinije vrsti ogledala, sve do velicine od 4 na 4 metara ili 3 na 6 metara. Preporucamo tvornicu osobito nasim kucama po Cile, Boliviji, Paraguyu i Uruguyu.

NAJSTARIJI CESKOSLOVENSKI NOVCANI ZAVOD

M. SUCHAN

BUENOS AIRES

BOLIVAR 171

Novčane doznake u stari kraj

preko

Živnostenske Banke u Pragunajvećeg novčanog zavoda u Českoslovačkoj, sa
glavnicom i pričuvala od preko 400.000.000 ck.

i preko

JUGOSLAVENSKE BANKE u ZAGREBU

(prijašnje Hrvatske Zemaljske Banke)

Čuvanje novaca us 4 % ukamčivanje

Menjanje novaca po najboljim tečajevima

Prodaja prekomorskih prevoznih
listova uz najniže cene.**GRAMOFONSKE PLOČE**

hrvatske, srpske i slovenačke

PISITE PO CENOVNIK

PRETPLATITE se na "GOSPODARSTVO"

Fábrica de espejosBISELADOS — PLATEADOS — CURVADOS
Y VITRAUX D'ART

CRISTALES Y VIDRIOS

provisión y colocación

VENTA POR MAYOR Y MENOR
EN CAJONES CERRADOS**Quadri, Bellezze y Cia.**

FABRICANTES

IMPORTADORES Y EXPORTADORES

Casa Matriz:

Av. LA PLATA 1351

BUENOS AIRES

Sucursal:

SAN LUIS 617-25

CONCORDIA (E. R.)

U. T. 1218, Corrales—C. T. 23, Patricios

TEŽAKU, KOJI TRAŽI ZEMLJUnudi najsigurnije jamstvo za mogućnost uspeha na-
seobina od 15.000 ha — sa stalnim pravom na iri-
gaciju, — i od kojih već je prodano ili iznajmlje-
no 50 %, naime**SAN PEDRO DEL ATUEL,**Estación CARMEN SA (F. C. O.), Prov. de Men-
doza, cijiha 7.500 ha, naseljenih i obragjivanih
predstavlja danas vrednost od \$ 3.030.000**ČAKRE KOJEG AGOD OBSEGA DAJEMO
U NAJAM BESPLATNO ZA PET GODINA,**s pravom na odkup pod najugodnijim uvetima
za odplacivanje.Ozbiljnim interesentima besplatan put, ako žele
pogledati naseobinu, bez obaveze za kupovinu
ako ne bi se mogli odluciti za naseljenje.

Podrobnije podatke mozete dobiti kod tvrtke

PEDRO CHRISTOPHERSEN

Calle 25 de Mayo 267, Buenos Aires

Poduzeće bavi se naseljivanjem već preko 25 godina

**AUSTRIJSKA LEKARNA
"Nueva-York"**Av. San Martín 4000, esq. Nueva York
BUENOS AIRES — U. Telef. 42, DevotoVlastnik Dr. G. SCHWARZ, farmaceutik kemikar,
diplomiran na sveucilistima u Becu i
Buenos Airesu**Direktni uvoz-Vlastita poslovnica za
nakup u Becu**Lekovi za poboljšanje probave — Pluena i
antiasmaticka pica — Perfumi — Esencije za
likere — Upute za vegetalno lečenje —
Lekovita tinktura za kosu**Domacá lekarna "BOTIQUIN VIENA"**za prvu promociju na cacki i u kampamentu,
dok dogje lecnik. — S tacnim uputama za
uporabu**ANALIZE — RECEPTI — SPECIFIKA**

Diskretnost zajamcena

Dopisivanje hrvatski, slovenački, nemački, i
mađarski,Posiljke u provinciju postom, zelesnicom ili sa-
"Expreso Villalonga".**Farmacia "NUEVA-YORK"**

Av. San Martín 4000 — Buenos Aires